

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

1.8.2019
2019-01-641/0.11.2

Efni: Umsögn um textadrög varðandi skilgreiningu á mörkum þjóðgarðs

Landsnet vísar til auglýsingar á samráðsgátt stjórnvalda um textadrög þverpólítískrar nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálendinu varðandi skilgreiningu á mörkum þjóðgarðs.

Í umfjöllun textadraganna um verndarflokka er fjallað um virkjanasvæði á miðhálendinu. Í umfjölluninni skortir hins vegar á að fjallað sé um mannvirkni Landsnets sem liggja innan þeirra marka hálandispjóðgarðs sem nefndin gerir tillögu um. Landsnet telur að afmörkun þjóðgarðsins og verndarflokkar hans verði að taka tillit til núverandi flutningskerfi Landsnets og skapa svigrúm til styrkinga á flutningskerfinu í samræmi við langtíma stefnumörkun kerfisáætlunar.

Við grófan samanburð á afmörkun fyrirhugaðs þjóðgarðs og núverandi flutningskerfis Landsnets eru a.m.k. sex raflínur Landsnets í meginflutningskerfinu innan marka garðsins auk nokkurra tengivirkja. Um er að ræða Sultartangalínur 1 og 3, Sigöldulínur 3 og 4, Prestbakkalínu 1 og Fljótsdalslínu 2. Sjá nánar kortasjá Landsnets.¹

Í samþykkti Kerfisáætlun 2018-2027² er stefnt að styrkingu meginflutningkerfis landsins sem felur m.a. í sér styrkingu á milli landshluta. Í Kerfisáætlun 2019-2028 sem er nú í vinnslu áður hún verður send Orkustofnun til afgreiðslu fyrir 1. september n.k. er stefnan óbreytt hvað þessa samtengingu varðar. Þar liggur nú einnig fyrir greining á nauðsyn þess að Landsnet tengi saman flutningskerfi milli SV-lands og Norðurlands, til að uppfylla lögbundnar kröfur um tryggt og öruggt rafmagn.³

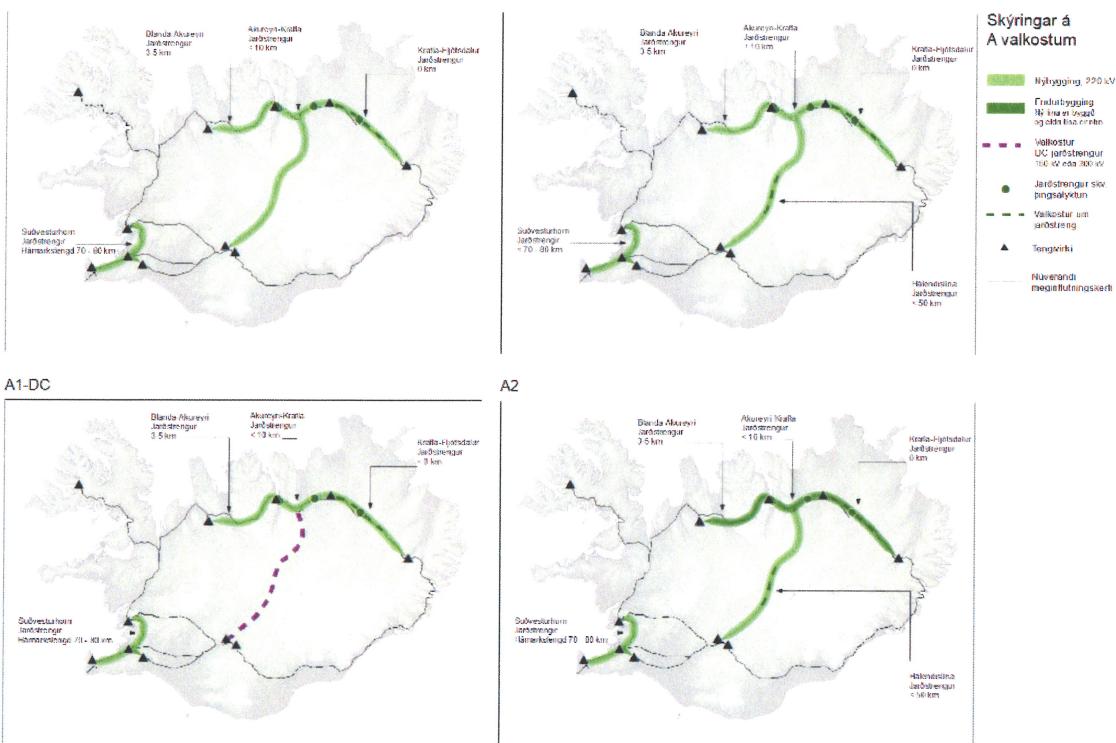
Í framangreindum kerfisáætlunum hefur verið lagt mat á two meginvalkosti A („Hálendisleið“) og B („Byggðaleið“), en er ekki tekin endanleg afstaða til hvor þeirra verði valinn. Á þessu stigi hafa verið teknar ákváðanir um að ráðast í byggingu þeirra lína sem eru sameiginlegar báðum valkostunum og fær Landsnet ekki séð að þær framkvæmdir falli innan afmörkun fyrirhugaðs þjóðgarðs, en um er að ræða Kröflulínu 3, Hólasandslínu 3, Blöndulínu 3 og Suðurnesjalínu 2. Hins vegar er ljóst að hluti línlagna sem tilheyra frekari styrkingu meginflutningskerfisins í samræmi við kerfisáætlunar, lenda innan þjóðgarðsins, óháð hvort um er að ræða valkost A eða B. Augljóslega færí lína sem tilheyrir valkosti A, yfir Sprengisand inn í þjóðgarðinn, en einnig færí raflínu framkvæmdir samkvæmt flestum útfærslum á valkosti B inn fyrir þjóðgarðsmörkin. Sjá meðfylgjandi kort með valkostum A og B.⁴

¹ Kortavefsjá Landsnets: <https://www.map.is/landsnet>

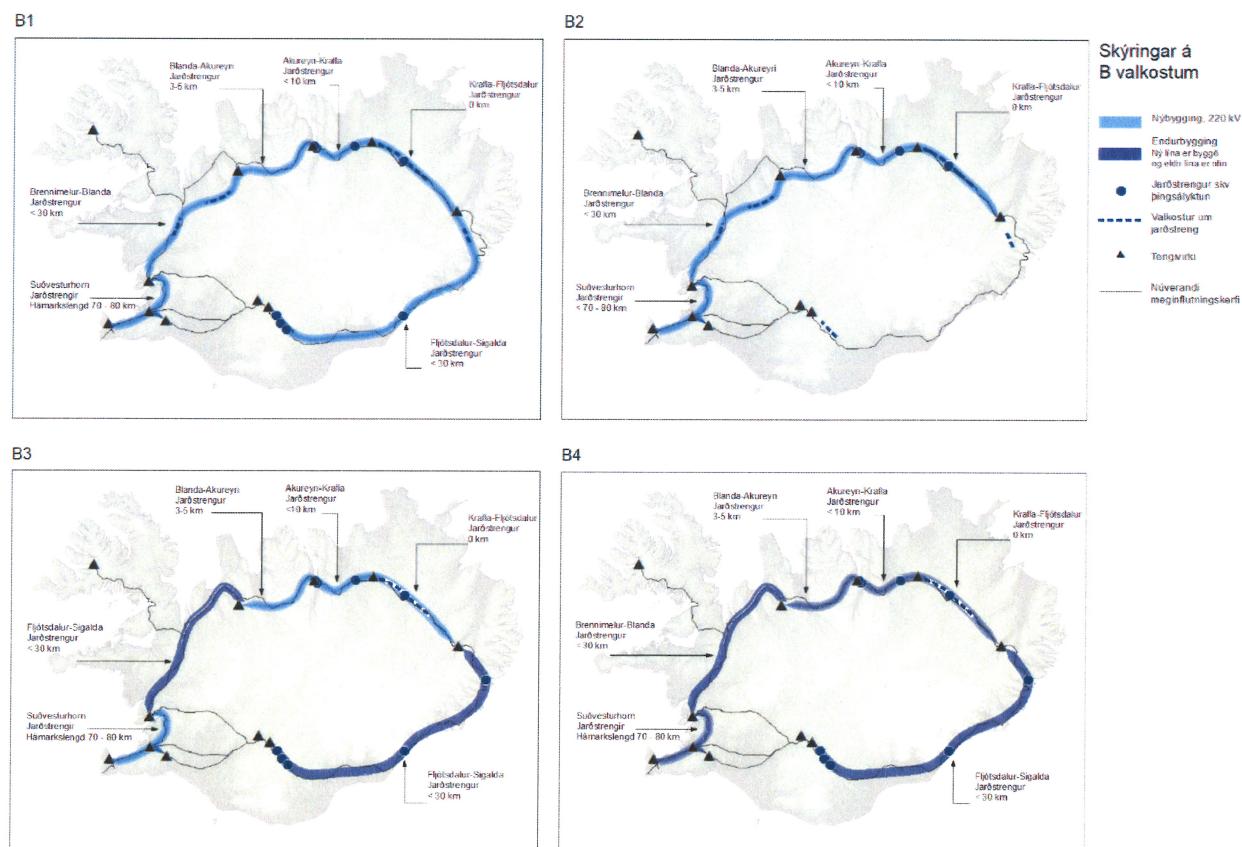
² Kerfisáætlun 2018-2027. Slóð: <https://www.landsnet.is/um-okkur/utgafa-og-samskipti/kynningarrit-og-skyrslur/kerfisaaetlun-2018-2027/>

³ Kerfisáætlun 2019-2028. Slóð: <https://framtidin.landsnet.is/>

⁴ <https://framtidin.landsnet.is/umhverfisskyrsla/valkostir-i-meginflutningskerfinu/>

Valkostir A í Kerfisáætlun 2019-2028.

Valkostir B í Kerfisáætlun 2018-2029.

Í tillögu nefndarinnar er lagt til að virkjanasvæði geti verið innan skilgreindra svæða V, þar sem hægt sé að gera ráð fyrir núverandi virkjanastarfsemi. Í þeiri umfjöllun er m.a. vísað til þess að um er að ræða sjálfberandi orkubúskap, sem sé alþjóðlega vottaður. Landsnet bendir á í því samhengi að starfsemi Landsnets er alþjóðlega vottuð með tilliti til gæðastjórnunar og umhverfisstjórnunar (ISO 9001 og ISO 14001).

Um er að ræða afar mikilvæga grunninnviði í raforkukerfi landsins, sem gera þarf ráð fyrir þegar mótuð er stefna um miðhálendisþjóðgarð. Í þingsályktun nr. 26/148 um stefnu stjórnvalda um uppbyggingu flutningskerfis raforku er vikið að ýmsum atriðum sem lúta að uppbyggingunni. Í stefnunni er m.a. kveðið á um að tryggja beri að flutningskerfið geti á hverjum tíma mætt þörfum raforkunotenda og stuðlað að þeim þjóðhagslegu markmiðum sem fram koma í raforkulögum og að styrking og uppbygging flutningskerfisins skuli miða að því að auka afhendingaröryggi raforku á landsvísu með sérstakri áherslu á þau landsvæði sem búa við skert orkuöryggi. Ljóst er að burtséð frá því hvernig meginflutningskerfið þróast til framtíðar mun það væntanlega að einhverju leyti fara inn fyrir þau skilgreindu mörk þjóðgarðs sem gerð er tillaga um. Aðstæður á Íslandi geta gert það að verkum að önnur leið er ekki fær til að hægt sé að komast á milli landsvæða. Landsnet bendir á að ákvarðanir um að takmarka möguleika til uppbyggingar flutningskerfis raforku á afmörkuðum svæðum mun setja aukinn þrýsting á önnur svæði.

Virðingarfyllst,

Einar S. Einarsson
Framkvæmdastjóri Stjórnunarsviðs